

Informace o realizaci opatření Programu prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2019

Program Prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2019 (dále jen „Program“) byl vypracován na základě hlavních bezpečnostních problémů formulovaných ve spolupráci s Policií ČR a na základě Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2017 až 2020. Dále vycházel ze Strategie prevence kriminality České republiky na léta 2016 až 2020. Program byl nastaven tak, aby řešil nejožehavější bezpečnostní problémy zjištěné v roce 2019 a přispěl ke snížení nebo omezení trestné činnosti v Kraji Vysočina. K 30. 9. 2019 bylo v kraji zjištěno 4 405 trestných činů (tj. 86,5 na 10 tis. obyvatel), což je o 270 více než za stejné období roku 2018 (4 135 tj. 81,2 na 10 tis. obyvatel).

Plnění schválených opatření

1) Kriminalita páchaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“)

Problematikou elektronické bezpečnosti se v průběhu roku 2019 pravidelně na svých jednáních zabývala pracovní skupina jmenovaná ředitelem krajského úřadu. Ve spolupráci s CESNET Praha, Národním centrem pro bezpečnější internet a Vysočina Education, p. o. byla realizována následující opatření:

- Ve spolupráci s Policií ČR je pravidelně vyhodnocována statistika trestných činů páchaných prostřednictvím ICT – za 9 měsíců roku 2019 bylo spácháno 200 trestných činů, převážně podvodů a neoprávněného přístupu. Za období 9 měsíců 2018 bylo spácháno celkem 181 trestných činů.
- Celkem 9 soukromým firmám, které spolupracují v oblasti propagace bezpečného využívání ICT, byla udělena značka „Kraj Vysočina Doporučuje pro bezpečný internet“. Udělení značky je spojeno s poskytováním určitých výhod jako např. reklama na webu kraje, vzdělávání pracovníků firem, poskytování vzdělávacích materiálů ad.
- Odborná příprava informatiků krajského úřadu, městských úřadů a příspěvkových organizací, informatiků soukromých firem, které spolupracují s Krajem Vysočina v oblasti propagace bezpečného využívání ICT.
- Odborná příprava pedagogů a lektorů, kteří přednášejí problematiku bezpečnosti ICT (lektoři Vysočina Education a lektoři NNO). Nově byla ustavena odborná lektorská skupina, která bude zajišťovat přednáškovou činnost pro školy, obce, NNO ad.

- Kraj Vysočina získal pro rok 2019 státní dotaci na realizaci vlastního projektu ve výši 138 400 tis. Kč. V rámci projektu **KPBI: Kraj Vysočina – Analýza a Semináře na nelegální on-line obsah**“ byla připravena analýza vybraných typů nelegálního obsahu doplněná o judikáty českých soudů, případně kazuistiky a realizováno 8 seminářů pro žáky základních škol v Kraj Vysočina a 1 seminář pro zástupce policie a městské policie v Kraji Vysočina. Cílem preventivního projektu je předcházet potencionálně nezákonnému jednání dětí a mladistvých na Internetu.

- Dalším projektem, který kraj v této oblasti realizoval, je **Mezinárodní konference: Řešení elektronického násilí a kyberkriminality**. Konference probíhala ve dnech 17-18. října v kongresovém sále Krajského úřadu Kraje Vysočina. Cílem konference k tématu „Řešení elektronického násilí a kyberkriminality“ bylo nalézt vhodný systém metodik a organizačních opatření pro zefektivnění boje proti kybernetickému zločinu na úrovni krajů ČR a současně přispět k efektivnější součinnosti ústředních a krajských orgánů a organizací podílejících se na potírání a prevenci online kriminality. Projekt také přispěl k výměně zkušeností mezi jednotlivými cílovými skupinami. Projekt přispěl ke vzdělávání odborníků v oblasti kybernetické bezpečnosti a k výměně zkušeností se zahraničními účastníky konference. Program konference reagoval jak na nové trendy v oblasti elektronické bezpečnosti, tak na aktuální rizikové faktory pro rozvoj kyberkriminality. Na konferenci se zaregistrovalo 115 účastníků nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce, NNO, Vysočina Education

Finanční náklady: asi 128 100 tis. Kč

2) Kriminalita páchaná recidivisty, osobami vracejícími se z výkonu trestu a rizikovou skupinou mládeže

Recidivisté spáchali v roce 2019 celkem 1 253 skutků, což je o 323 více než v roce 2018 (930). Práce s touto cílovou skupinou je jednou z priorit v rámci republiky i Kraje Vysočina. Od roku 2012, kdy byl realizován ve spolupráci s oblastními charitami, projekt se státní dotací zaměřený zejména na práci s osobami vracejícími se z výkonu trestu odnětí svobody, je této problematice věnována náležitá pozornost. S podporou kraje se oblastní charity věnují uvedené cílové skupině v rámci zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

- Z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny jsou podporovány projekty neziskových organizací a obcí zaměřené na práci s uvedenou cílovou skupinou. V roce 2019 byly tyto aktivity podpořeny částkou ve výši 875 823 Kč.

- V roce 2019 Kraj Vysočina pro manažery prevence kriminality z celé České republiky připravil odbornou konferenci na téma Recidiva a alternativní tresty. Konference byla podpořena Ministerstvem vnitra z programu Prevence kriminality. Vedle teoretické části, v rámci níž měli odborníci možnost diskutovat na téma psychoterapeutické práce s pachateli násilných trestných činů nebo se seznámili také s projektem Probační program MOST, mohli také navštívit Věznici Světlá nad Sázavou, kde byla představena práce s odsouzenými.

- Předchozím obdobím se řadili mezi pachatele trestné činnosti obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. V Kraji Vysočina je v současné době asi 10 sociálně vyloučených lokalit, ve kterých žije cca 1 408 obyvatel ohrožených vyloučením (zdroj: informace od romských poradců v roce 2019). Dle vyjádření Policie ČR je situace v těchto lokalitách stabilizovaná a v roce 2019 zatím nedošlo k žádným mimořádným událostem. Jedním z projektů řešící problémy sociálně vyloučených lokalit je projekt Ministerstva vnitra ČR „Asistent prevence kriminality“. Jde o pomocníky strážníků obecních policí z řad obyvatel sociálně vyloučených lokalit, kteří pomáhají situaci v těchto lokalitách řešit. Na jejich činnost jsou ze státní dotace vynakládány nemalé prostředky a z Kraje Vysočina využívají této možnosti města Moravské Budějovice, Třebíč, Chotěboř a Havlíčkův Brod.

Realizátor: Kraj Vysočina, NNO a obce

Finanční náklady: asi 900 tis. Kč z Fondu Vysočiny a rozpočtu kraje

3) Kriminalita spojená s majetkovými a úvěrovými podvody

Ve spolupráci s Policií ČR jsou prostřednictvím elektronické pošty a prostřednictvím krajských novin a zpravodaje zasílána varovná upozornění na výskyt případů podvodných jednání spojených s majetkovými a úvěrovými podvody. Policie ČR zaznamenala v roce 2019 nárůst počtu úvěrových podvodů, včetně podvodů spáchaných ICT. Dle mapy exekucí (zdroj Exekutorská komora ČR) bylo v roce 2018 v Kraji Vysočina zadluženo 24 974 osob – 137 755 celkový počet exekucí, přičemž průměrná jistina je až ve výši 319 716 Kč, což znamená, že medián jistiny na osobu vychází na 114 815 Kč. Nicméně v roce 2019 se tato čísla zvyšují, tedy v Kraji Vysočina je aktuálně zadluženo 25 539 osob – 149 475 celkový počet exekucí. Největší zadlužená skupina obyvatel je ve věku 18 až 29 let a nejvyšší procento zastoupení v počtu exekucí jsou osoby s 3 – 9 exekucemi. Nejvíce jsou lidé zadluženi v Jihlavě a ve Žďáru nad Sázavou.

- Dne 11. 11. 2019 se uskutečnil s podporou Kraje Vysočina seminář s názvem „**Dluhy jinýma očima ...**“, který je organizovaný občanskými poradnami Jihlava a Třebíč, k problematice zadlužování. Seminář je určen pro pracovníky sociálních odborů obcí a neziskových organizací, kteří pracují se skupinou osob, jež je nejčastěji postižena

zadlužením. Účastníci semináře budou informováni o problematice exekucí a o stavu zadlužování obyvatel zejména sociálně vyloučených lokalit. Určitá část společnosti se stává permanentními dlužníky a dá se očekávat další nárůst problémů v této oblasti.

- V průběhu roku byly realizovány projekty s podporou ve výši 323 500 tis. Kč zaměřené nejen na dluhovou problematiku, ale i na zvyšování finanční gramotnosti občanů.

Realizátor: obce a NNO ve spolupráci s Krajem Vysočina

Finanční náklady: 323 500 tis. Kč z Fondu Vysočiny a rozpočtu kraje

4) Kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek a alkoholu

Podle statistik Policie ČR se počet trestných činů spojených s užitím NL a alkoholu v roce 2019 snížil, v roce 2017 bylo 536 skutků, v roce 2018 bylo 531 skutků a v roce 2019 bylo 520 (je třeba brát v úvahu změny ve vykazování trestné činnosti). Jedná se zejména o násilné trestné činy a u ostatní a zbývající kriminalita. Stále je zaznamenán nárůst počtu trestných činů a přestupků pod vlivem alkoholu spáchaných tzv. agenturními pracovníky zejména v průmyslových zónách.

5) Majetková kriminalita

Ve srovnání se stejným obdobím roku 2018 došlo k 30. 9. 2019 k nárůstu majetkové kriminality z 1 546 případů roku 2018 na 1 617 případů v roce 2019.

- V roce 2019 byly podpořeny aktivity zaměřené na tuto oblast ve výši 64 120 Kč. V rámci kraje byla podpořena města ze strany Ministerstva vnitra na obnovení kamerového dohlížecího systému ve výši 1, 4 mil Kč.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce

Finanční náklady: z Fondu Vysočiny 64 120 Kč.

6) Kriminalita páchaná na seniorech a dalších obětech trestné činnosti

Z rozpočtu Kraje Vysočina a Fondu Vysočiny byly podpořeny projekty na pomoc seniorům a dalším obětem trestných činů ve výši asi 436 tis. Kč. Jde o projekty zaměřené na pomoc seniorům, kteří se stali obětí trestných činů podvodů, loupeží, domácího násilí. Pozornost je věnována i problematice elektronické bezpečnosti, neboť stále více seniorů využívá ICT.

Kraj vysočina ve spolupráci s Horáckým divadlem Jihlava a Krajským ředitelstvím Policie Kraje Vysočina realizoval šest vzdělávacích představení pro seniory s názvem „SMOLARĚ“. Scénář představení odráží nejčastější triky, kterými se podvodníci snaží starší populaci oklamat a podvodně ze seniorů vylákat peníze, například vydáváním se za příbuzného,

prodejem předražených zdravotnických pomůcek a vitamínů, nevýhodnými nákupy přes internet nebo sjednáváním nevýhodných smluv přes telefon. Divadelní představení mělo za cíl seniory zábavnou formou poučit jak říci „NE“ manipulacím, podvodníkům a nátlaku. Součástí představení byla i následná půlhodinová diskuze se zástupci Policie ČR. Realizace projektu byla finančně podpořena z Ministerstva vnitra z Programu prevence kriminality na místní úrovni pro rok 2019 částkou 372 100 Kč. Jako součást divadelního představení vydal Kraj Vysočina komiks, který slouží jako podpůrný materiál. V komiksu je znázorněn příběh podvedených seniorů, následně jsou uvedeny i rady ze strany policie jak se proti takzvaným šmejdům bránit.

Další aktivitou je vydání preventivní brožury a karet na téma domácí násilí. Kraj Vysočina ve spolupráci s Intervenčním centrem Kraje Vysočina vytvořil preventivní brožury a komiks s tematikou domácího násilí, které jsou určeny zejména studentům středních škol na Vysočině jako podpůrný materiál při přednáškách pracovníků centra.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce, NNO

Finanční náklady: přes 500 tis. z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny.

